

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ επε. (GR-BIO-02)

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΟΟΤΡΟΦΙΑΣ

Σύμφωνα με:
Τους Καν. (ΕΚ) 889/2008 & 834/2007

«Φυσιολογική» επε
Εθνικής Αντίστασης 66,
Αλεξάνδρεια 59300, , e-mail: info@physiologike.gr
Τηλ & Φαξ 23330-24440

Λίγα λόγια προς τον κτηνοτρόφο...

Η απόφαση να ασχοληθείς με την βιολογική κτηνοτροφία, σημαίνει ότι οφείλεις να γνωρίζεις τα εξής:

Συναίσθηση ότι τα ζώα είναι ζωντανοί οργανισμοί όπως οι άνθρωποι, που αισθάνονται, υποφέρουν, και πονούν.

Δεν είναι «συσκευές» που παράγουν προϊόν, το οποίο αποδίδει στον κτηνοτρόφο χρήματα, ούτε απλά μέσα που του δίνουν τη δυνατότητα να εκταμιεύει μια επιδότηση

Έχουν προτιμήσεις στη διατροφή τους και στις συνήθειες διαβίωσής τους, ακριβώς όπως εσύ έχεις τις δικές σου προτιμήσεις.

Απαιτούν ευθύνη και προγραμματισμό, ώστε να σου αποδώσουν το επιθυμητό για σένα αποτέλεσμα, και οικονομική σταθερότητα.

Απαιτούν γνώσεις (π.χ. σύστημα διατροφής), που θα πρέπει να αποκτάς και ανανεώνεις διαρκώς με δική σου ευθύνη, ώστε να διατηρείς μια υψηλή ποιότητα.

Το παρόν εγχειρίδιο προδιαγραφών περιλαμβάνει τις απαραίτητες οδηγίες και πληροφορίες που θα σε συνοδεύουν στην πορεία σου ως βιο-κτηνοτρόφος.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ (GR-BIO-02)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

1. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΒΟΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΕ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ

➤ Καταγωγή των ζώων

Η επιλογή των φυλών ή τύπων των ζώων πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη: την ικανότητα προσαρμογής των ζώων στις τοπικές συνθήκες, την ζωτικότητα τους και την αντοχή τους στις ασθένειες. Κατά προτίμηση να επιλέγονται αυτόχθονες φυλές ή τύποι ζώων, λόγω του ότι είναι ανθεκτικότερες και λιγότερο απαιτητικές.

Τα βοοειδή πρέπει να προέρχονται (δηλαδή να έχουν γεννηθεί και εκτραφεί) σε βιολογικές εκμεταλλεύσεις. Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που θα εισαχθούν τα ζώα στην μονάδα, εκτρέφονται βιολογικά.

Στην παρούσα περίπτωση μπορούν να γίνουν οι παρακάτω παρεκκλίσεις:

1) Όταν δημιουργείται για πρώτη φορά ένα κοπάδι βοοειδών και δεν υπάρχει επαρκής αριθμός ζώων που να εκτρέφονται με βιολογικό τρόπο, επιτρέπεται για τη δημιουργία της αγέλης να εισαχθούν και θηλυκά νεαρά ζώα (μοσχάρια) που προέρχονται από συμβατική εκτροφή (και να μετατραπούν σε βιολογικά), αρκεί να είναι κάτω των 6 μηνών.

2) Όταν ανανεώνεται ένα κοπάδι βοοειδών, επιτρέπεται να εισαχθούν άτοκα θηλυκά (μη βιολογικής εκτροφής) σε ποσοστό μέχρι 10% των ενήλικων ετησίως. Επιτρέπεται να εισαχθούν ενήλικα αρσενικά από μη βιολογική εκμετάλλευση, υπό τον όρο ότι στην συνέχεια θα εκτρέφονται σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού.

(Για τις μονάδες παραγωγής με αριθμό μικρότερο των 10 βοοειδών, η ανανέωση του πληθυσμού περιορίζεται σε 1 ζώο ετησίως).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν τα ποσοστά αυτά να αυξηθούν μέχρι 40% με την σύμφωνη έγκριση της «Φ» όταν:

- α) Πρόκειται να γίνει σημαντική αύξηση του πληθυσμού και επέκταση της μονάδας
- β) Αλλαγή της φυλής
- γ) Ανάπτυξη νέας κτηνοτροφικής δραστηριότητας
- δ) Απειλή εξαφάνισης φυλών

➤ Μετατροπή αγροτεμαχίων που χρησιμοποιούνται για βιολογική κτηνοτροφία

Ο κτηνοτρόφος βιολογικής εκτροφής πρέπει να διαχειρίζεται και γεωργική γη, είτε από ιδιόκτητες εκτάσεις είτε σε συνεργασία με άλλο επιχειρηματία. Όταν εντάσσεται προς μετατροπή μια κτηνοτροφική μονάδα που συμπεριλαμβάνει και φυτική παραγωγή, τότε αυτή υποχρεούται κατά προτεραιότητα να παράγει τις αναγκαίες δικές της ζωτροφές. Η καλλιέργεια των αντίστοιχων αγρών γίνεται επίσης σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας (αμειψισπορά, χλωρολιπάνσεις, ψυχανθή, χορτολιβαδικά μίγματα, πλήρης αξιοποίηση της κοπριάς) και τηρεί τις απαιτούμενες περιόδους μετατροπής.

➤ Μετατροπή ζωικών πληθυσμών

Η περίοδος μετατροπής για τα βοοειδή γαλακτοπαραγωγής ώστε τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά να θεωρούνται «προϊόντα βιολογικής κτηνοτροφίας» είναι 6 μήνες, ενώ για τα βοοειδή κρεοπαραγωγής είναι 12 μήνες.

➤ Ταυτόχρονη εκτροφή και βόσκηση βιολογικών και μη βιολογικών ζωικών πληθυσμών

Επιτρέπεται να εκτρέφονται ταυτόχρονα βιολογικά και μη βιολογικά ζώα, μόνο όταν ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής εκτρέφονται σε κτίρια και αγροτεμάχια εμφανώς διαχωρισμένα από τις μονάδες βιολογικής παραγωγής.

β) Τα ζώα ανήκουν σε διαφορετικό είδος (π.χ. τα βοοειδή είναι βιολογικής εκτροφής, ενώ οι χοίροι είναι συμβατικής εκτροφής)

γ) Τα ζώα βιολογικής και μη βιολογικής εκτροφής δεν βόσκουν ταυτόχρονα στον ίδιο βοσκότοπο.

δ) Τα ζώα βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να βόσκουν σε κοινοτικές γαίες υπό τον όρο ότι η γη δεν έχει υποστεί για 3 τουλάχιστον χρόνια μη επιτρεπόμενους χειρισμούς (επιτρεπόμενες εισροές: στο Παράρτημα I και II του Καν.889/2008), και να αποδεικνύεται ότι διαχωρίζονταν επαρκώς η βόσκηση των “βιολογικών” από τα “μη βιολογικά” ζώα.

ε) Κατά την εποχική μετακίνηση επιτρέπεται η βόσκηση σε μη βιολογικές εκτάσεις (από τον έναν βοσκότοπο στον άλλον), δεν πρέπει όμως να υπερβαίνει το 10% του συνολικού σιτηρεσίου το έτος.

2. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Κανόνες διατροφής

Γενικά λαμβάνεται υπόψη ότι η κτηνοτροφική παραγωγή αποτελεί και πρέπει να συμβάλει στο «κλείσιμο του κύκλου» της εκμετάλλευσης που εφαρμόζει βιολογική παραγωγή.

➤ Ζωοτροφές από την ίδια εκμετάλλευση ή από άλλες μονάδες βιολογικής παραγωγής

- Το 60% των ζωοτροφών πρέπει να είναι ιδιοπαραγόμενες ή να παράγεται σε συνεργασία με άλλα αγροκτήματα βιολογικής παραγωγής.
- Τα νεογέννητα μοσχάρια πρέπει να τρέφονται με μητρικό γάλα για τουλάχιστον τρεις μήνες.
- Το σύστημα εκτροφής πρέπει να βασίζεται στη μέγιστη δυνατή χρησιμοποίηση βοσκής ανάλογα με τους διαθέσιμους βοσκότοπους.
- Τουλάχιστον 60% της ξηράς ουσίας του ημερήσιου σιτηρεσίου πρέπει να είναι χονδροαλεσμένη νωπή ή αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωοτροφή. Στους πρώτους τρεις μήνες της γαλακτοπαραγωγής το ποσοστό αυτό μπορεί να μειωθεί στο 50%.
- Απαγορεύεται η καταναγκαστική διατροφή και οι πρακτικές πάχυνσης.

➤ Ζωοτροφές σε μετατροπή

- Μέχρι 30% της σύστασης των σιτηρεσίων επιτρέπεται να είναι από ζωοτροφές σε μετατροπή. Το ποσοστό μπορεί να φτάσει το 100%, αν οι ζωοτροφές είναι ιδιοπαραγόμενες.
- Μέχρι 20% της συνολικής μέσης ποσότητας ζωοτροφών μπορεί να προέρχεται είτε από βόσκηση, είτε από συγκομιδή μόνιμων βοσκοτόπων, είτε από αγροτεμάχια με πολυετή κτηνοτροφικά φυτά ή πρωτεϊνούχα φυτά κατά το πρώτο έτος της μετατροπής τους, τα οποία

αποτελούν τμήμα της εκμετάλλευσης. Σε περίπτωση που τα ζώα τρέφονται με ζωοτροφές υπό μετατροπή και σε πρώτο έτος μετατροπής, το συνολικό ποσοστό επιτρέπεται να φτάνει το 100% του σιτηρεσίου.

▪ Οι ζωοτροφές, οι πρώτες ύλες ζωοτροφών, οι σύνθετες ζωοτροφές και τα πρόσθετα αυτών, δεν πρέπει να προέρχονται ή να έχουν παραχθεί με χρήση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ).

➤ **Διαχείριση ζώων - Επιτρεπόμενες πρακτικές στη βιολογική βοοτροφία**

1) Δεν πρέπει να εφαρμόζονται συστηματικά πρακτικές όπως κοπή ουράς, κοπή των οδόντων ή των κεράτων.

2) Χειρουργικός ευνουχισμός επιτρέπεται μόνο υπό προϋποθέσεις.

3) Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν και κατά τη μεταφορά και σφαγή των ζώων, καθώς και η ηλεκτρική διέγερση κατά την φόρτωση.

4) Η αναπαραγωγή θα πρέπει να βασίζεται σε φυσικές μεθόδους. Επιτρέπεται η τεχνητή σπερματέγχυση. Οι υπόλοιπες μορφές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής απαγορεύονται (ορμόνες, εμβρυομεταφορά κλπ)

5) Τα ζώα πρέπει να κινούνται ελεύθερα. Απαγορεύεται να κρατιούνται τα ζώα δεμένα. Η πρόσδεση μπορεί να επιτραπεί μόνο στην περίπτωση των μικρών εκμεταλλεύσεων, και μόνο όταν τα ζώα δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της συμπεριφοράς τους όντας σε ομάδες. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται να βόσκουν σε βοσκότοπο όταν είναι δυνατόν, ή όταν δεν είναι δυνατόν, δυο φορές τη βδομάδα να βόσκουν σε υπαίθριο χώρο.

6) Απαγορεύεται η χρήση ουσιών για την προώθηση της ανάπτυξης ή της παραγωγής καθώς και η χρήση ορμονών για έλεγχο της αναπαραγωγής

7) Πρέπει να είναι δυνατή η ταυτοποίηση των ζώων σε όλα τα στάδια παραγωγής. Τηρούνται και ενημερώνονται τα μητρώα ζώων με όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες.

➤ **Συνθήκες σταβλισμού και χώροι ελεύθερης κίνησης και στέγασης ζώων**

- Τα ζώα πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση σε τροφή και νερό. Οι εγκαταστάσεις πρέπει να επιτρέπουν την είσοδο άφθονου και φυσικού φωτός, επαρκούς αερισμού, και προστασία από τις έντονες καιρικές συνθήκες. Επίσης να υπάρχουν ξεχωριστοί χώροι για ασθενή ζώα, χώρους τοκετού και ανάπαυσης. Οι συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής να είναι επαρκείς (απομάκρυνση ούρων, κοπράνων, αχρησιμοποίητων ζωοτροφών).
- Η πυκνότητα των ζώων στο στάβλο και τον υπαίθριο χώρο πρέπει να εξασφαλίζει ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης. Το ελάχιστο εμβαδόν των χώρων καθορίζεται στον πίνακα στο τέλος του εντύπου.
- Το δάπεδο των χώρων στέγασης πρέπει να είναι ομαλό αλλά όχι ολισθηρό. Πρέπει να είναι συνεχές (τουλάχιστον το μισό εμβαδόν του), δηλαδή να μην είναι γρίλια ή δικτυωτό. Ο χώρος τοκετού και ανάπαυσης πρέπει να καλύπτεται από άφθονο στεγνό υλικό κατάκλισης με στρωμνή.
- Τα ζώα πρέπει να έχουν μόνιμη πρόσβαση σε προαύλιους χώρους και βοσκότοπο.
- Εκτροφή εντός των κτιρίων επιτρέπεται μόνο κατά το τελικό στάδιο πάχυνσης των ενήλικων βοοειδών. Η χρονική διάρκεια δεν πρέπει να ξεπερνά τους τρεις μήνες ή το 1/5 της διάρκειας ζωής των ζώων.
- Απαγορεύεται ο σταβλισμός των μόσχων σε ατομικούς κλωβούς μετά την ηλικία της 1 εβδομάδας
- Οι συνθήκες σταβλισμού πληρούν τις απαιτήσεις της κοινοτικής ή/και εθνικής νομοθεσίας
  - Για τον **καθαρισμό και απολύμανση** σε κτίρια, εξοπλισμούς και εγκαταστάσεις επιτρέπονται μόνο τα προϊόντα του Παραρτ. VII του Καν. 889/2008.
  - Για την **καταπολέμηση των εντόμων και άλλων βλαβερών οργανισμών** επιτρέπονται μόνο τα προϊόντα του Παραρτ. II του Καν. 889/2008 (τα τρωκτικοκτόνα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο μέσα σε παγίδες).

➤ Πρόληψη ασθενειών και κτηνιατρική αγωγή

Για την πρόληψη των ασθενειών ο κτηνοτρόφος πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα εξής:

Επιλογή των κατάλληλων φυλών ή τύπων - Εφαρμογή κτηνοτροφικών μεθόδων που να ενισχύουν την αντοχή σε ασθένειες - Χρήση ζωοτροφών υψηλής ποιότητας, τακτική άσκηση και δυνατότητα πρόσβασης σε βοσκότοπους - Εξασφάλιση κατάλληλης πυκνότητας ζώων

- Απαγορεύεται η προληπτική χρήση αλλοπαθητικών φαρμάκων και αντιβιοτικών
- Προτιμάται η χορήγηση ομοιοπαθητικών ή φυτοθεραπευτικών προϊόντων καθώς και ιχνοστοιχείων έναντι των αλλοπαθητικών συνθετικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών.
- Εφόσον η χρήση των παραπάνω αποδειχθεί ανεπαρκής ή κριθεί πως δεν μπορεί να αντιμετωπίσει την ασθένεια/βλάβη αποτελεσματικά, επιτρέπεται η χρήση φαρμάκων ή αντιβιοτικών υπό την ευθύνη κτηνιάτρου και την έγκαιρη ενημέρωση της «Φ», μέχρι τρεις επεμβάσεις ανά έτος. Σε αυτή την περίπτωση, η επέμβαση καταγράφεται (διάγνωση, δραστική ουσία, δοσολογία...) στα αρχεία του παραγωγού. Η περίοδος αναμονής μεταξύ της τελευταίας χορήγησης συνθετικών φαρμάκων σε ένα ζώο, και της παραγωγής βιολογικών προϊόντων από αυτό, πρέπει να είναι διπλάσια από αυτή που ορίζει ο νόμος (αν η περίοδος δεν προσδιορίζεται, πρέπει να είναι τουλάχιστον 48 ώρες.)
- Επιτρέπονται οι εμβολιασμοί και οι αντιπαρασιτικές αγωγές που είναι υποχρεωτικές βάσει της Εθνικής ή Κοινοτικής Νομοθεσίας.

➤ Διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων (κοπριές, αχυροστρωμνές)

Η λογική διαχείριση των κοπριών και αποβλήτων είναι κανόνας για την επίτευξη ενός γόνιμου και ζωντανού εδάφους όπως και την προστασία του περιβάλλοντος (υπόγειων υδάτων). Η αποτελεσματική χρήση των αποβλήτων γίνεται βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- 1) Η ποσότητα της κόπρου που διασπείρεται στην εκμετάλλευση δεν μπορεί να ξεπερνά τα 17 kg/στρ χρησιμοποιούμενης έκτασης κάθε χρόνο. Ο αριθμός των ζώων που αναλογεί στην παραπάνω ποσότητα είναι 5 μόσχοι πάχυνσης ή 3,3 βοοειδή μικρότερα των 2 ετών ή 2,5 δαμάλες ή 2 αγελάδες γαλακτοπαραγωγής/ 10 στρέμματα
- 2) Οι εκμεταλλεύσεις βιολογικής παραγωγής, όταν έχουν έλλειμμα ή πλεόνασμα σε κοπριές, μπορούν να συνεργάζονται με άλλες εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις για την συμπλήρωση του ελλείμματος που έχουν ή τη διάθεση πλεονάζουσας κόπρου που προέρχεται από βιολογική παραγωγή.
- 3) Οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης των αποβλήτων να έχουν αρκετή χωρητικότητα ώστε να μην υπάρχει περίπτωση υπερχειλίσης ή διαρροής προς το έδαφος.
- 4) Η διαχείριση των λυμάτων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις ορθές πρακτικές που ορίζονται από τη νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

➤ Επιτρεπόμενα προϊόντα για τον καθαρισμό και την απολύμανση κτιρίων και εγκαταστάσεων ζωικής παραγωγής

- 1) Νερό και ατμός
- 2) Σαπούνι καλίου και νατρίου
- 3) Γάλα ασβέστου
- 4) Άσβεστος
- 5) Άνυδρη άσβεστος
- 6) Υποχλωριώδες νάτριο (π.χ. ως υγρό λευκαντικό)
- 7) Καυστική σόδα και ποτάσα
- 8) Υπεροξειδίο του υδρογόνου
- 9) Αιθέρια έλαια φυτών
- 10) Κιτρικό, υπεροξεικό, μυρμηγκικό, γαλακτικό, οξαλικό και οξικό οξύ
- 11) Αλκοόλη
- 12) Φορμαλδεΐδη
- 13) Ανθρακικό νάτριο
- 14) Προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης των θηλών και των συσκευών άλμεξης

➤ Ελάχιστο εμβαδόν εντός των κτιρίων και στην ύπαιθρο

Είδος ζώου	kg	Εντός των κτιρίων (καθαρό εμβαδόν για τα ζώα)	Υπαίθριος χώρος (χώροι άσκησης, χωρίς τους βοσκοτόπους)
		τ.μ./κεφαλή	τ.μ./κεφαλή
Βοοειδή αναπαραγωγής και πάχυνσης	μέχρι 100	1,5	1,1
	μέχρι 200	2,5	1,9
	μέχρι 350	4	3
	άνω των 350	5 (+ 1 τ.μ./100 kg)	3,7 (+ 0,75 τ.μ./100 kg)
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής		6	4,5
Ταύροι αναπαραγωγής		10	30